

L'ART DE VIURE UNES QUANTES VIDES

Miquel Canals

GRC en Geociències Marines, Departament de Dinàmica de la terra i de l'Oceà,
Facultat de Ciències de la terra, Universitat de Barcelona, Campus de Pedralbes, Martí i Franquès, s/n, 08028 Barcelona

Resum: El text que segueix és una visió personal d'alguns passatges de la vida i afanys de l'Antònio Rodríguez Perea — conegut com *el Capi*—. Primer, marí mercant, després geòleg i, sobre tot, un activista i un lluitador de causes que s'ho valien. Hi ha moltes vides a la vida de l'Antònio, totes en una, de les quals només us en puc parlar d'unes quantes. Ha solcat l'oceà, ha explorat la terra emergida, ha ajudat a crear un sindicat, ha acollit gent de llarga estada a casa seva, ha participat en gestió política, ha estat amic dels seus amics, ha fet feliç als que l'han envoltat i molt més que jo, senzillament, ignoro. En homenatge a l'Antònio, tot i esperant la setena onada.

Paraules clau: *marina mercant, geologia, sindicalisme, gestió política, activisme social.*

Abstract: This is a personal view of some fragments I know about the life and endeavours of Antonio Rodríguez Perea — also known as *“el Capi”*, *“the Captain”*—. First, a merchant officer, then a geologist and, above all, an activist and a fighter for worthy causes. There are several lives in Antonio's live, all in one, of which I can tell just about some. He has sailed the ocean, explored the emerged land, helped creating a union, hosted people at home in the long term, got involved in political governance, been a friend of his friends, made happier the life of everyone around and many more I simply ignore. In homage to Antonio, while still waiting for the seventh wave.

Keywords: *merchant marine, geology, union force, political governance, social activism.*

A manera d'introducció

El desembre de 2020, l'amic Lluís Gómez-Pujol de la UIB em va enviar un correu, com a una pila més de “companys, col·laboradors i antics alumnes”, on ens deia que *el Capi*, l'Antònio Rodríguez Perea — permeteu-me que escrigui *“Antònio”*, doncs així és com ho pronunciem la majoria—, es jubila “definitivament” el proper mes d'octubre de 2021. Primer vaig pensar allò de, renoi, com passa el temps, i passa per a tothom, per a un mateix també. Però tot seguit em vaig dir: «això no pot ser veritat; com és possible que un *homenot* —en el sentit de Josep Pla— com *el Capi* es jubili “de-fi-ni-ti-va-ment”?». Un activista com ell, amb el seu aire entre *cheguevaresc* i *fidelcastrità* —*puro* inclòs—, un lluitador de causes perdudes i també guanyades, un romàntic, un *bon vivant*, algú que manté el tresor de no deixar mai de sorprendre's, no es jubila mai. Va contra la seva manera de ser. És, “de-fi-ni-ti-va-ment”, contranatural.

En el seu correu, Lluís es referia a “...una publicació en forma de miscel·lània, i així reconèixer la projecció i influència d'Antonio en els camps de la hidrologia, estratigrafia, geomorfologia litoral i gestió–planificació territorial a les Illes Balears”. No en dubto pas de la “projecció i influència” de l'Antònio en tots aquests camps. Segur que la té però, malauradament, vaig pensar, jo no he col·laborat amb ell en cap d'aquests àmbits —tot i que a algun m'hi referiré de resquitllada més endavant—. La meva relació amb *el Capi* és tota d'una altra mena. Malament anàvem, doncs. Uf! Amb les ganes amb que la faria, una contribució!

El mes de gener de 2021 rebo un altre correu de Lluís on em diu que “...hi ha autors que han demanat de contribuir amb treballs més vivencials o d'estat de la qüestió d'un aspecte o tema en el que han col·laborat amb Antonio. Queda a la vostra consideració”. Se m'obre el cel: aquí sí que hi puc encaixar. De pet cap a una contribució “més vivencial”. Demanaven un títol i, després de pensar-hi unes estones, remeto el següent: “*Antonio Rodríguez Perea, el Capi: del Sindicato Libre de la Marina Mercante a la UIB*”. He de confessar que ara que m'he posat, per fi! —tot i les ganes inicials, no és senzill trobar el

moment—, a escriure, no sé si el mantindré o el canviaré. Ja veurem com raja, com flueix —si flueix— això de l'escriptura.

Més endavant, ja al febrer —concretament el 23-F, quina punteria, Lluís!— m'assabento que la miscel·lània es titularà "*De la terra a la mar i de la mar a la Terra. Homenatge a Antonio Rodríguez-Perea*". Pas mal, penso, tot i que això de "de la mar a la Terra...". Sort que ho salva la T majúscula. Fins i tot té un lligam amb allò de la "Marina Mercante" i la UIB. Veurem.

Convé aclarir, perquè ningú es dugui a engany, que aquesta contribució no deixa de ser una mena de semblança esbiaixada i fragmentària —senzillament perquè sé el que sé, i ignoro el que ignoro, que és molt— d'un llop de mar i de muntanya. Torna allò de la mar i la Terra.

Per escriure aquest text m'he basat principalment en la memòria, que tendeix a desdibuixar-se amb el pas del temps, tot i que alguns fets, situacions i persones hi queden marcades per sempre més. Això de la memòria és, per altra banda, una mena de bèstia que, sense que un se n'adoni, escapça i recrea al seu gust —suposant que en tingui, de gust—, de manera que allò que un dona per cert potser ho és, sí, però mistificat en major o menor mesura. Ja se sap que aquest que tenim dins la closca va al seu aire i és molt selectiu i, de vegades, un punt embolicoques. Amb tot això vull dir que qualsevol errada o inexactitud en aquest text, que segur que n'hi haurà, s'ha d'atribuir a la meva persona, i només a ella. Vull confiar en que l'homenatjat, amb la seva bonhomia, em sabrà disculpar i que els més memoriosos o coneixedors amablement em reconduiran.

Essent aquesta contribució de caràcter "més vivencial", és obvi que en alguns aspectes es toca la intimitat o l'esfera privada no només de l'homenatjat sinó també d'altres persones. Aquest és un aspecte certament delicat i que he procurat tractar en tot moment amb capteniment. Espero no generar cap mena d'incomodat a ningú, sinó més aviat, si algun dels al·ludits llegeix aquest text, despertar memòries, tal vegada adormides, d'un temps que va ser i durant el qual, i ara me n'adono més que mai, vam ser feliços, doncs érem personatges amb causa.

L'estudiant de Geologia

Amb l'*Antònio* ens vam conèixer metre cursàvem la llicenciatura de Geologia a la Universitat de Barcelona, a l'edifici històric. Era un grup ben peculiar, aquell, amb un seguit de personatges gairebé de novel·la, des del criptocomunista que se les donava de ben informat dels entrellats del tardofranquisme fins el que s'amagava dins la carpeta el diari esportiu dels dilluns, lectura considerada impròpia d'un universitari. O des de la que semblava fervent religiosa a parelles de pelatge ben diferent, des de la que era un sí però no, fins la que lluia amb una llum *beatliana*.

El Capi era (és!) un personatge amb un perfil propi, diferenciat del que es podria considerar un universitari estàndard, si és que realment existia això de l'"universitari estàndard". Era més gran en edat i més madur, més reflexiu i amb més visió que la majoria de nosaltres. S'adonava d'aspectes i giragonses de la realitat que a la resta ens passaven per alt. En aquest sentit, ens va obrir els ulls en temes docents, de relació amb el professorat, sobre la universitat i sobre "el sistema" en el seu conjunt. Eren uns anys de molta agitació política. El nostre pas per la universitat va coincidir amb la fi del franquisme i el naixement de quelcom de nou, allò que després es va dir "la transició". Sovint, la universitat era tancada dies, setmanes o fins i tot mesos per raó de protestes, vagues i conflictes de diversa índole, generalment vinculades amb la situació política que s'estava vivint. Protestàvem els estudiants, una part del professorat (amb els PNNs en primera línia), i també una bona part de la societat. Els grisos eren dia si i dia també a les portes de la universitat, i quan s'esqueia a l'interior, atonyinant a tort i a dret. El nostre segon curs, 1975-76, ben poques classes vam fer, doncs l'inici de curs va coincidir amb la mort del dictador, el 20 de novembre de 1975. Es parlava de l'"aprovat general polític".

En aquest context, l'*Antònio* tenia allò que en diem "aura" i "*autorictas*"¹, quelcom que ens enlluera-

¹ "*Auctoritas*" és un terme del dret romà, la traducció del qual per "autoritat" no reflecteix, ni de bon tros, el seu significat original. Comporta un grau de legitimitació reconegut per un col·lectiu, arrelat en un saber i en una templança, el qual només

nava, ens l'escoltàvem molt. Resulta que abans d'estudiar Geologia ja era pilot, o potser capità, de la marina mercant, la seva primera vida professional. Compatibilitzava mesos a la mar, centrats entorn l'estiu, amb períodes d'estudi a la universitat. Ens explicava que amb els diners que guanyava en uns mesos a la mar li donava per viure la resta de l'any. Sens dubte, estudiava Geologia perquè li venia de gust, i prou. Ens explicava històries de pirateria moderna, de certes aigües en que calia posar vigilància armada al vaixell, de les dificultats de l'estiba a coberta, doncs una estiba mal feta podia desequilibrar i fer bolcar un vaixell, i tantes altres coses. És probable que la meua proclivitat cap a les Geociències Marines vingui d'aquelles contalles, si més no en part. Amb tot, ell anava passant assignatures al seu ritme, fins que es va llicenciar l'any 1981 i doctorar l'any 1984, el dia de Sant Miquel, segons veig que consta en un CV recent que amablement m'ha facilitat un amic comú. Segona vida professional: la de geòleg.

Les sortides de camp mentre érem estudiants

Les sortides de camp de Geologia, alumnes i professors més o menys barrejats, segons on i per segons què, mereixen un capítol apart, ni que sigui breu. Qualificaria de memorable la sortida de geomorfologia i tectònica a la serra de Prades amb els professors d'aleshores, pot ser no tant per la component geològica, que també, sinó sobretot pels partits de futbol que jugàrem a la plaça Major de Prades, on hi ha la famosa font d'on raja cava durant festes, calçats amb xiruques, professors i alumnes, patacada ve i destrallada va. Tot i fer oposicions a trencar alguna cama, per sort l'assumpte es va saldar només amb alguna lesió menor.

Amb el Dr. Oriol Riba, ACS, visitarem Mallorca i la serra d'Albarrasí, a Terol. En aquests sortides ens sentíem extraordinàriament ben tractats, ens ho passàvem bé i, a més, apreníem, i no només Estratigrafia. A Mallorca visitarem la *Fundación Europea Dragan*, al passeig Marítim, creada per un magnat del gas, l'edifici de la qual va ser enderrocat l'any 2010. També sentíem que ens apropàvem al món del petroli, doncs algun dia ens acompanyava l'Eduard Clavell, qui en aquell temps treballava per una petroliera americana, per a nosaltres un món inassolible encara. També visitarem la casa d'En Joan Miró, parent del Dr. Riba, i la d'En Joan Cuerda, militar i geòleg. I gaudíem amb els esmorzars que gairebé amorosament encarregava el Dr. Riba, amb ensaïmades, embotits de l'illa com el camaïot i la sobrassada, i pa sense sal. Era un aprenentatge amable, sobre Geologia, Estratigrafia i, pel damunt de tot, el món, del que encara n'érem tant ignorants la majoria (Fig. 1). Poc ens podíem pensar llavors que Mallorca, i la Universitat de les Illes Balears, la UIB, acabarien sent el destí de l'*Antònio*.

A Albarrasí, l'arribada anyal de "*los estudiantes del profesor Riba*" era tot un esdeveniment local. La cerca de fòssils i la visualització d'estructures bioconstruïdes eren part dels atractius del campament (Fig. 2). El Dr. Riba sempre es guardava algun fòssil a la butxaca per fer-lo aparèixer miraculosament quan començàvem a estar cansats o les nostres cerques no donaven fruit. Sempre he pensat que aquestes sortides, i altres, van influir en molts de nosaltres, i també en *el Capi*, ni que no ens adonéssim del tot aleshores, en decantar-nos cap a l'Estratigrafia.

Una altra sortida que, entre moltes altres, va deixar petjada en la majoria de nosaltres fou la de Santa Pola, a Alacant, i la conca de Fortuna, a Múrcia, on prenguérem contacte directe amb la temàtica del messià, que aleshores era un tema candent o *hot topic*, com preferiu (Fig. 3). *El Capi* potser encara recordi els despertars, excessivament matiners pel gust de la majoria, al crit d'*Achtung, achtung, das brot ist hier!* que et foradava el cervell.

També vàrem tenir ocasió de visitar algunes instal·lacions industrials, com ara les mines de la conca potàssica catalana (Fig. 4), amb dinar inclòs, invitats per l'empresa explotadora. Veritablement, de sortides de camp, la majoria d'un dia a una setmana de duració, en vàrem fer un grapat durant els estudis de Geologia, i a llocs molt diversos. Van ser molt profitoses tant des del punt de vista formatiu

s'atorga a algunes persones. L'"*auctoritas*" la té la persona amb coneixement i capacitat per emetre una opinió qualificada, la qual tot i no poder ser imposada, té un valor moral molt fort. L' *Antònio* tenia i té "*autorictas*".

Fig. 1. Fotografia de grup a cap Formentor (1977 o 1978), a Mallorca, durant una estada d'estudis. L'Antònio Rodríguez Perea és el segon per la dreta, assegut a terra. El Dr. Oriol Riba és darrere seu. Les tres persones de l'esquerra, que no formaven part del grup, sembla que xalaven d'allò més.

Fig. 2. Fotografia de grup d'un campament a la serra d'Albarrasí, a Terol. L'Antònio Rodríguez Perea és el de més a l'esquerra a la fila del darrere. El Dr. Oriol Riba és al centre de la imatge, a la segona fila. Maig de 1977.

Fig. 3. Fotografia de grup al càmping on estàvem allotjats durant un campament a Santa Pola, a Alacant, i la conca de Fortuna, a Múrcia. L'Antònio Rodríguez Perea és el segon per la dreta, assegut al terra. Abril de 1978.

Fig. 4. Grup d'estudiants prestos per baixar a les galeries subterrànies de la mina de sal i potassa de Balsareny, al Bages, Barcelona, per una visita d'estudis. L'Antònio Rodríguez Perea és el primer per la dreta. Abril de 1978.

com cultural i humà. Apreníem i veiem món i gents diverses i, de tant en tant, ens convidaven! Jovenets com érem, no es podia demanar més! Pensàvem que l'havíem encertada de ple i estàvem disposats a menjar-nos el món.

El Sindicato Libre de la Marina Mercante

Mentre tot això passava, l'Antònio activista treballava de valent per, i es comprometia en, la constitució del *Sindicato Libre de la Marina Mercante* (SLMM). Ho vaig saber per algun neguit, alguna angoixa i també alguna correidissa de la que em va fer partícip i que, més tard, he pogut contextualitzar millor a partir, sobretot, de la tesi doctoral de ZAMORA I TERRÉS (1996).

L'SLMM es va fundar l'abril de 1975 i tenia un seguit de trets diferencials respecte al sindicalisme vertical precedent: no només era un sindicat de classe, democràtic i assembleari, com altres que s'estaven configurant en aquella època, sinó que es tractava d'una organització unitària de tots els treballadors d'un vaixell. Això no era pas poca cosa, doncs a l'època hi havia un sentiment molt arrelat entre els professionals de la marina mercant, molt especialment els oficials, de comptar amb organitzacions específiques. L'SLMM es va adherir a la primera convocatòria de vaga general del postfranquisme, el 12 de novembre de 1976, adhesió amb la que palesava la seva voluntat de ser un actor rellevant en les lluites del moviment obrer de l'època. L'SLMM cridà a "*todos los sectores relacionados con la mar a celebrar asambleas en los buques, muelles, etc. donde se discuta y explique el significado de esta jornada*". Recordant el cuirassat *Potemkin*. No és, però, el meu objectiu ara i aquí, explicar amb pèls i senyals ni la història de la transició sindical després de la dictadura ni la de l'SLMM, cosa de la qual sóc perfectament incapaç. Per això ja hi ha l'esmentada tesi d'En Zamora. Em limitaré a uns apunts breus tot i seguint la petja del nostre homenatjat.

Així doncs, he rastrejat l'Antònio dins la tesi d'En Zamora, que és molt rica en tota mena de detalls, noms inclosos. El seu nom surt en relació amb la "*Propuesta de ratificación de la Secretaria General elegida en la Coordinadora Estatal del Sindicato Libre de la Marina Mercante celebrada el día 1-2 de julio de 1978 en Madrid*" sotmesa al Congrés Extraordinari d'agost del mateix any, la qual fou ratificada amb 251 vots a favor, 240 en contra, 18 blancs i 1 nul, és a dir pels pèls, cosa que mostrava un evident grau de divisió entre els delegats de vaixell. Sembla ser que també hi havia components personals que pesaren lo seu en la votació. Sí que es va aprovar per unanimitat una "*Ponència Unitària*" presentada, entre altres, per diversos responsables de l'estructura de terra, inclòs Rodríguez Perea, el nostre *Capi*. Tercera vida: la del sindicalista.

Trobem un *Antonio Rodríguez* com a membre de la comissió negociadora del segon conveni amb ANAVE, l'associació de naviliers espanyols, comissió escollida a la Segona Assemblea de Delegats de Vaixells, celebrada a Madrid els dies 16 i 17 de desembre de 1978. Tots els elegits, fins un total de 29, eren membres de l'SLMM. Aquest *Antonio Rodríguez* apareix identificat com a segon oficial de NAVICASA, amb 103 vots, dins una forquilla que anava de 123 a 83 vots.

El nom d'*Antonio Rodríguez* és també a la llista de 60 membres del Comitè Estatal escollit al III Congrés de l'SLMM l'agost de 1979 a la Corunya, i dels 20 membres electes que, també l'any 1979, formaren la Comissió Negociadora del tercer conveni general amb la patronal ANAVE, gens disposada a arribar a cap mena d'acord. Vull pensar que ni que no consti el segon cognom, *Perea*, es tracta d'*el Capi*. I sinó, ja em sabreu disculpar.

Segons explica Zamora, la divisió sindical del moviment obrer, així com la dimissió de persones clau i un seguit de maniobres, acabaren per fer inviable la continuïtat de l'SLMM, de manera que al seu V congrés, reiteradament posposat fins que s'efectuà al desembre de 1985, es va aprovar per amplia majoria la seva integració a Comissions Obreres, arribant així al seu final l'intent sindical unitari més agosarat de la marina mercant.

Més enllà de la component estrictament sindical, també recordo alguns membres del jove sindicat que vaig conèixer puntualment a través de l'Antònio, de vegades només passant per un hola, una breu conversa i un adéu. Molts eren bascs. Un d'ells, especialment, em va *frapar* —colpir, si voleu—. He

oblidat el seu nom, i crec que era oficial de màquines. Era basc, això ho sé segur, i tenia la closca mig esclafada, segons algú em va explicar —o potser m'ho he imaginat—, per una biga que li havia caigut damunt. Duia unes ulleres de motllura negra gruixuda amb vidres també gruixuts. Amb tot, duia una “marxa” que feia enveja. Segur que l'Antònio el recorda perfectament, amb totes les precisions que a mi se m'escapen.

Pisos compartits

Bona part del que he narrat fins aquí ho sé perquè el darrer curs de la llicenciatura de Geologia, i més enllà, vam compartir pisos. Bé, això és cert però no ho és: la veritat és que *el Capi*, i la seva companya, Na Bel, em van acollir a casa seva, primer al carrer Riera Blanca de l'Hospitalet, en un edifici molt alt proper al metro, i després al carrer Aragó de Barcelona. Els hi estaré eternament agraït.

Al carrer Aragó érem un grup de nois i noies, cadascú amb les seves dèries i els seus afanys. Gaudíem molt del moment —i segurament aleshores no n'érem prou conscients—, que era prou vívid en tots els aspectes. A més de l'Antònio i Na Bel, hi havia també la Clarissa, metgessa, ebrenca; el Jesús, matemàtic, càntabre; la Dolors, química, altcampenca; i jo mateix, és clar. Érem tan diferents entre nosaltres! Però justament per això aquell viure i convida plegats era especialment enriquidor. Amb la perspectiva que dona el temps, puc dir ara que l'ambient que hi havia en aquella comunitat era extraordinari. No cal, però, amagar que molt de tant en tant calia fer algun petit exercici d'harmonització, de “*templar gaitas*”. Res més natural. Tot era aprenentatge, de totes i tots, per a totes i tots plegats.

Més endavant és va “incorporar” al grup Don Antònio, el pare de Na Bel, metge retirat, que tenia el seu propi espai, adjacent al pis compartit. Al cap de no res ja ens trobàvem ben a gust amb la nova situació, uns i altres. Era com l'avi de tots. M'agradava molt parlar amb ell. Aquell home tenia un sentit de l'humor molt divertit, una fina ironia. Vam passar molt bones estones.

D'aquells anys, hi hauria moltes anècdotes per contar, però en aquest punt m'imposo una prudent autocontenció. Tot i els anys ja viscuts a Barcelona, jo, que encara tenia un solatge de noi de poble, estava meravellat de que hi pogués haver al món persones tan acollidores com l'Antònio i Na Bel. Aquest acolliment no sé si es podria qualificar com a quarta vida de l'Antònio, però en tot cas sí que va donar vida a més de quatre.

Destí Mallorca i el cost d'una illa verda

Va arribar després la partida de l'Antònio cap a Mallorca, crec que el 1980, moment a partir del qual els nostres contactes es van anar espaïant en el temps. Això, no vol pas dir, però, que no procurés anar seguint, ni que fos des de la distància, les seves fetes i fites.

Des del punt de vista professional, diria que en la decisió d'anar a Mallorca hi va tenir a veure Lluís Pomar, qui en aquells anys anava tirant la canya a joves geòlegs per atreure'ls cap a la UIB, i ben fet que feia. És obvi que durant la ja llarga estada a les Illes, l'Antònio ha tingut una trajectòria remarcable, polifacètica, de compromís amb la nova terra d'acollida i amb la seva gent. A la UIB va anar pujant, esglaó a esglaó, aquesta mena d'escala que als universitaris ens duu a l'Olimp dels Deus —millor no creure-s'ho!—. L'agost de 1999 esdevingué Director General de Recursos Hídrics del Govern de les Illes Balears, presidit per Francesc Antich, del PSOE, càrrec en que el es mantingué fins la fi del mandat, cessant a primers de juliol de 2003. Tornaria a ocupar el mateix càrrec durant un període més breu, entre febrer de 2010 i juny de 2011, un altre cop sota la presidència de Francesc Antich.

En alguna de les nostres trobades ocasionals i converses un punt apressades, i gairebé sempre acompanyats, de les tres darreres dècades, fos per motiu de la lectura d'alguna tesi o per algun altre assumpte acadèmic, l'Antònio ens explicava com de bé es viu a Mallorca, de les fabuloses vistes des de casa seva al Port des Canonge, a Banyalbufar, i de *tutti quanti*. També, breument, parlàvem d'assumptes personals, i ens preguntàvem per la família. Va bé? Bé va! I tots contents.

Sempre he pensat que a un *homenot* com ell, primer marí mercant i després geòleg i moltes més coses, això d'anar a viure a una illa li esqueia especialment, doncs una illa no deixa de ser una mena de vaixell molt gran —de pedra, això sí— ancorat al mig del mar. “De-fi-ni-ti-va-ment”, sí.

Una de les contalles que he recordat molt sovint fa referència al preu de tenir una Mallorca més verda. Parlava, l'*Antònio*, de la gran quantitat d'aigua potable que es perd a Mallorca pel mal estat de la xarxa de distribució, a través de degotalls i fuites. I també explicava que com més verda era l'illa, més recursos hídrics es detreien dels aqüífers, doncs els boscos, els arbres, les plantes en general, necessitem captar aigua pel seu creixement. Són màquines de transformar aigua líquida en arrels, brancam i fullatge. Quina paradoxa! Des d'aleshores em miro els paisatges verds de la Mediterrània amb uns altres ulls!

Per si calguessin més proves d'activisme i compromís, veiem que, en el marc de la societat balear, l'Antoni ha estat president i vicepresident de la Societat d'Història Natural de les Balears, i és membre del Grup Balear d'Ornitologia, a més de ser-ho d'altres societats i associacions foranes. A la UIB ha estat president de la Junta de Personal Docent i Investigador, i director del Departament de Ciències de la Terra. Tot això, i no només, des del meu punt de vista, més que assoliments són indicadors d'un tarannà i d'una manera de fer: ser on toca i fer el que cal en cada moment. I aquí sí que hi poso una altra vida: la cinquena, la del compromís amb el país, la seva gent i les seves institucions per ajudar a millorar-los.

Congressos i reunions: la cara humana

De congressos en podríem parlar —i escriure— una estona també. Per més que Barcelona es proclamés com a “ciutat de fires i congressos”, sempre he pensat que Mallorca és “terra de congressos a mida de les persones” —regalo l'eslògan, si algú el vol!—. En quin altre lloc del món sinó, durant un congrés, apareix una al·lota amb una senalla plena de coques fetes a casa, saborosíssimes, que els participants ens cruspim en un tres i no res en un parc a l'aire lliure?

L'*Antònio*, amb una colla d'amics i col·legues de la UIB i de més enllà, es va implicar en l'organització del *X Congreso Nacional de Sedimentología*, fet a Menorca, a Maó, l'any 1983, però amb excursions a Mallorca i Menorca. A banda de ser el meu segon congrés presencial *ever*, va ser tota una descoberta també des del punt de vista humà, doncs durant el mateix vam *practicar* el gin Xoriguer i els seus diversos preparats, com la pomada o el sifó, amb l'ajut inestimables d'*el Capi* i la seva colla illenca. Hi va haver molta animació, moltes llengües desfermades i molt bon ambient.

Fent un salt considerable en el temps, la darrera trobada amb l'*Antònio* —i amb en Joan Fornós, en Bernadí Gelabert, en Francesc Xavier Roig i altres — a Mallorca va ser amb motiu de la reunió final d'un projecte europeu sobre tsunamis, l'acrònim del qual era ASTARTE, que vol dir “*Assessment, Strategy And Risk Reduction for Tsunamis in Europe*”. Els vaig demanar d'acompanyar-nos i, sobre tot, guiar-nos en una sortida de camp per visitar dipòsits de tsunamis all llarg de les costes de l'illa. La resposta va ser ràpida i afirmativa, tot foren facilitats i la sortida, que vam fer el 8 d'abril de 2017, fou genial. Alguns dels participants a la reunió, acostumats a exercicis de modelització de tsunamis amb supercomputadors, es van trobar de cop i per primera vegada davant blocs de roca d'unes quantes tones de pes que antics tsunamis havíem bolcat damunt de penya-segats d'altura més que notable. I això en aquest gran vaixell petri ancorat a la Mediterrània que es diu Mallorca! El programa, prou atapeït per a un sol dia, incloïa els sectors d'es caló d'es Serral, del cap ses Salines i la Colònia Sant Jordi, i de la cala Pi i es Bancals. Era ben xocant veure unes quantes desenes de persones. Algunes vingudes de l'altra punta del món, trescant per aquells caminols i fent equilibris damunt els roquerars. Els més agosarats s'acostaven al caire dels penya-segats més alts per fer-se ben capaços del seu desnivell i de la brutal força dels tsunamis.

L'*Antònio*, amb posat tranquil, amb ulleres fosques i una gorra damunt la testa, tan aviat feia explicacions al grup, com responia a qüestions en petit comitè o individualment, com ajudava En Bernadí a sostenir panells amb mapes, talls i esquemes geològics (Fig. 5).

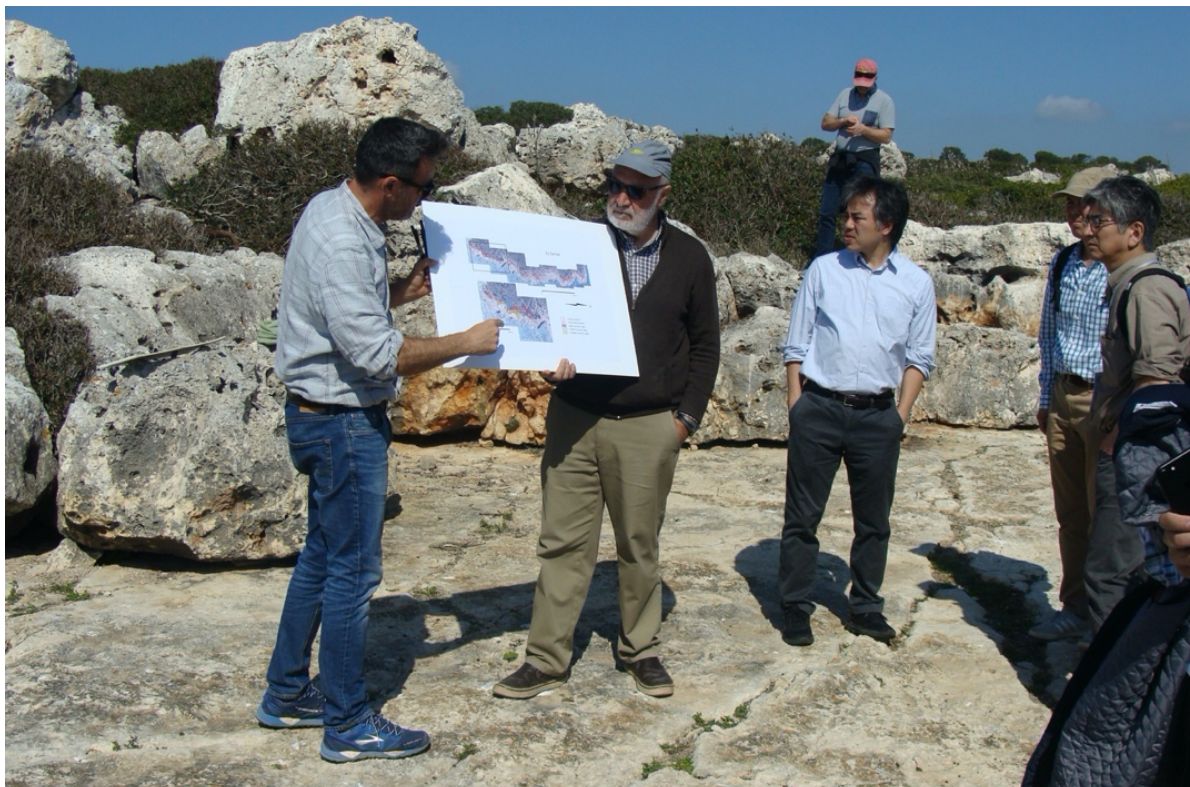

Fig. 5. L'Antònio Rodríguez Perea amb en Bernadí Gelabert as caló d'es Serral, explicant a un grup de participants a la reunió final del projecte europeu ASTARTE la distribució dels dipòsits de blocs de la zona, atribuïts a tsunamis, el 8 d'abril de 2017. Entre les primeres fotografies (Fig. 1 i 2) i aquesta han passat 40 anys.

Si aquesta serà la darrera sortida o, més en general, experiència que compartim, el temps ho dirà. Per la meua part no quedarà pas, doncs encara em queden per descobrir la sisena i la setena vides, com a mínim, de l'Antònio.

Una llegenda diu que cap marí ho és del tot fins que no ha superat la seva setena onada, un repte que posa a prova els més valents i que pot prendre les formes suaus de la mar rissada o aixecar-se en ones gegantines. D'on ve aquesta llegenda, que té diferents versions, ningú ho sap ben bé. Hi ha qui ho relaciona amb el set, número bíblic per excel·lència, i també amb els set mars de la Terra (MOLLÀ AYUSO, 2008). En tot cas, els marins veterans, asseguren que la setena onada sempre apareix, més d'hora o més tard, a la vida de les persones que han fet de la mar i de l'entrega generosa als altres la seva raó de ser, en uns casos per fer-los invulnerables als embats de la mar —la mar és la vida— i en altres per acompanyar-los fins la seva òrbita.

Quan i on sigui, que la teua setena onada sigui ben dolça. T'ho has guanyat al llarg de les teves diverses vides!

Bibliografia

MOLLÀ AYUSO, L. (2008): *La séptima ola*. Ed. Juventud, Barcelona. 348 pp.

ZAMORA i TERRÉS, J. (1996): *El sindicato libre de la marina mercante, un intento de unidad sindical (notas para una historia del movimiento obrero en la marina mercante)*. Tesi Doctoral, Universitat Politècnica de Catalunya, Barcelona. 667 pp. + annexos.

—
Data recepció: 26.07.21

Data revisió: 28.07.21

Revisió acceptada: 14.08.21